

Odvjetnik Branimir Fingler

Šetalište Petra Preradovića 3, 31000 Osijek
tel./fax: + 385(0)31 203-146, e-mail: branimir.fingler@os.t-com.hr

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Trg svetog Marka 4
10000 Zagreb

USTAVNA TUŽBA

Na temelju članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne Novine“ br. 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst).

PODNOŠITELJ - TUŽITELJ:

APUS d.o.o., I. Zajca 38, 31000 Osijek, OIB: 37411354749, koje zastupa punomoćnik odvjetnik Branimir Fingler, Šetalište Petra Preradovića 3, 31000 Osijek, OIB: 64348240867, tel./fax.: 031/203-146.

OSPORAVANI AKT:

- Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske br. Usž-4538/20-2 od 28. siječnja 2021. godine kojom je odbijena žalba tužitelja protiv prvostupanjske presude Upravnog suda u Osijeku u predmetu plaćanja poreza na dobit. Presuda je dostavljena podnositelju dana 30. ožujka 2021. godine.

DRUGI POJEDINAČNI AKTI DONESENI U ISTOM PREDMETU KOJI SE TAKOĐER OSPORAVAJU:

- Presuda Upravnog suda u Osijeku 5 Usl-1/2020-8 od 17. rujna 2020. godine kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za poništavanje prvostupanjskog rješenja o utvrđenju i plaćanju poreza na dobit i rješenja kojim je odbijena žalba na prvostupanjsko rješenje.

- Rješenje RH, Ministarstva Financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, br.: Klasa: UP/II-471-02/17-01/289, Ur. broj: 513-04-19-2, od 22. listopada 2019. godine

- Rješenje RH, Ministarstva Financija – Porezne uprave, Područnog ureda Osijek, br.: Klasa: UP/I-471-02/17-01/116 Urbroj: 513-07-27/17-01 od 4. svibnja 2017. godine

3 x sudu

Presudom Visokog upravnog suda Republike Hrvatske Usž-4538/20-2 od 28. siječnja 2021. godine odbijena je žalba tužitelja i potvrđena je presuda Upravnog suda u Osijeku br. 5 Usl-1/2020-8 od 17. rujna 2020. godine, kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za poništenje odluka RH Ministarstva Financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, br.: Klasa: UP/II-471-02/17-01/289, Ur. broj: 513-04-19-2, od 22. listopada 2019. godine i RH Ministarstva Financija – Porezne uprave, Područnog ureda Osijek, br.: Klasa: UP/I-471-02/17-01/116 Urbroj: 513-07-27/17-01 od 4. svibnja 2017. godine.

Tužitelj je drugostupanjsku presudu primio 30. ožujka 2021. godine, te u zakonskom roku protiv navedene presude podnosi ovu ustavnu tužbu zbog:

I. povrede prava na pravično suđenje iz čl. 29. st. 1. Ustava RH

II. povrede prava vlasništva iz čl. 48. st. 1. Ustava RH

O b r a z l o ž e n j e

I. Predmet upravnog postupka koji je prethodio presudama Upravnog suda u Osijeku i Visokog upravnog suda jest porezni nadzor poreza na dobit za razdoblje od 25.03.2014. godine do 31.12.2014. godine, koji je prvostupanjsko tijelo provelo više od tri godine nakon navedenog razdoblja, i u kojemu je utvrdilo postojanje nezakonitosti koje su rezultirale donošenjem prvostupanjskog rješenja kojim je odlučilo uvećati poreznu osnovicu tužitelju za iznos od 2.450.000,00 kuna na ime nepriznate porezne olakšice reinvestirane dobiti.

Prvostupanjsko tijelo Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Osijek prvostupanjskim je rješenjem utvrdilo poreznom obvezniku, ovdje tužitelju, društvu Apus d.o.o., kao pravnom slijedniku društva Devito d.o.o., utvrđen manje obračunati porez na dobit za razdoblje od 25.03.2014. do 31.12.2014. u ukupnom iznosu od 563.745,30 kuna zajedno sa kamatama, te naloženo da navedeni iznos uplati u korist državnog proračuna, i na odgovarajući način ga proknjiži u poslovnim knjigama.

Dokaz: - rješenje prvostupanjskog tijela Klasa: UP/I-471-02/17-01/116 Urbroj: 513-07-27/17-01 od 4. svibnja 2017. godine

Protiv gore navedenog prvostupanjskog rješenja tužitelj je izjavio žalbu, no drugostupanjsko tijelo, ovdje tuženik, odbilo je žalbu rješenjem od 22. listopada 2019. godine.

Dokaz: - rješenje tuženika broj Klasa: UP/II-471-02/17-01/289 Ur. broj: 513-04-19-2 od 22. listopada 2019. godine

II. Porezna osnovica tužitelju je uvećana zbog nepriznavanja porezne olakšice reinvestirane dobiti u iznosu od 2.450.000,00 kuna, što je potvrdilo i drugostupanjsko tijelo, ovdje tuženik.

Niti nakon višekratnog čitanja pobijanih rješenja i presuda tužitelj ne može sa sigurnošću utvrditi na temelju koje odredbe Zakona o porezu na dobit (N.N. 22/2012), koji je bio na snazi u razdoblju koje je predmet postupka, tuženik i sudovi naknadno odbijaju priznati istu poreznu olakšicu.

Naime, i sam tuženik nije osporavao da je tužitelj ispunio sve zakonske uvjete za korištenje porezne olakšice reinvestirane dobiti kako je to bilo propisano tada važećim Zakonom o porezu na dobit (N.N. 22/2012) u članku 6., koji se trebao ispravno i u cijelosti primijeniti i u predmetnom upravnom postupku, i upravnom sporu, što nije učinjeno. Uvjeti za primjenu porezne olakšice reinvestirane dobiti, u spomenutom čl. 6. tada važećeg Zakona o porezu na dobit, propisani su kako slijedi:

- da je ostvarena dobit reinvestirana povećanjem temeljnog kapitala (čl. 6. st. 1. t. 6., i st. 5.)
- da nije ostvarena iz bankarskog odnosno financijskog nebankarskog sektora (čl. 6. st. 1. t. 6.)
- da je porezni obveznik u roku od 6 mjeseci nakon isteka roka za podnošenje prijave poreza na dobit dostavio Poreznoj upravi dokaz da je povećao temeljni kapital ostvarenom dobiti poreznog razdoblja za koje je iskazao smanjenje porezne osnovice (čl. 6. st. 6.).

Zakon o porezu na dobit nije propisao nikakve druge uvjete.

Nije u provedenom upravnom postupku, kao niti upravnom sporu, uopće bilo sporno da je tužitelj nakon promatranog poreznog razdoblja 2014. godine smanjio obujam poslovanja i smanjio broj radnika, no takvi kriteriji – zadržavanje radnika (ili zaposlenika), i/ili zadržavanje obujma poslovanja, u tada važećem Zakonu o porezu na dobit naprosto nisu postojali.

Osim toga, tada važeći Zakon o porezu na dobit tada nije propisao niti u kojem se roku promatra da li će porezni obveznik potrošiti reinvestiranu dobit, niti što se smatra investiranjem u razvoj,

niti je propisao da obveznik ima obvezu zadržavanja broja radnika, niti da je od utjecaja povećanje ili smanjenje opsega poslovanja da bi se priznala porezna olakšica, a niti tada važeći Pravilnik o porezu na dobit nije sadržavao takve odredbe.

Tužitelj je tijekom čitavog upravnog postupka, i čitavog upravnog spora, uporno ponavljao jedno te isti navod, koji ponavlja i ovdje, i koji glasi:

Ima li boljeg dokaza da je tužitelj u pravu od samih izmjena i dopuna Zakona o porezu na dobit Narodne novine br. 143/2014, u primjeni od 11. prosinca 2014. godine?

Ima li boljeg dokaza da Zakon o porezu na dobit za 2014. nije imao uvjete koje spominju prvostupanjsko tijelo, tuženik, i sudovi, od činjenice da su tek naknadnim izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (N.N. 143/2014) takvi uvjeti propisani (čl. 6. st. 7. – zadržavanje istog broja radnika dvije godine), no, primjenjuju se tek od 1. siječnja 2015., dakle nakon predmetnog razdoblja?

Pa zar bi zakonodavac naknadno izričito propisao uvjet zadržavanja broja radnika, da je takav uvjet na bilo koji način postojao i u prethodno važećem Zakonu o porezu na dobit?

Kao i pod II., tijekom cijelog upravnog postupka, i cijelog upravnog spora, o više puta ponovljenom navodu nitko se nije očitovao, iako se radi o primjeni materijalnog prava, odnosno odredaba zakona koji se isključivo imao primijeniti u ovom predmetu, a to je Zakon o porezu na dobit, budući da je porezna olakšica reinvestirane dobiti regulirana isključivo i samo Zakonom o porezu na dobit.

Upravni sud u Osijeku, kao i Visoki upravni sud, nisu se niti jednom riječju očitovali o ovim navodima tužitelja. Na taj su način povrijedili tužiteljevo pravo na pravično suđenje.

III. Umjesto da se očituju o prethodno iznijeta dva navoda tužitelja, prvostupanjsko tijelo, tuženik i sudovi iznijeli su u obrazloženjima svojih odluka različite stavove koji nemaju mnogo veze s predmetom spora, pa ih tužitelj ovdje neće detaljnije ponavljati, nego upućuje na svoje podneske u predmetu.

Tužitelj ovdje nema namjeru polemizirati sa stavovima tuženika i sudova, jer to nije predmet ustavne tužbe, nego samo ukazati da predmetna rješenja i presude nemaju zakonske razloge, što također predstavlja povredu prava na pravično suđenje. No, još je važnija činjenica da sudovi i upravna tijela nisu odgovorila niti na jedno pitanje tužitelja, učinivši time provedeni upravni postupak i upravni spor besmislenima. Primjerice, niti jednu riječ sudovi nisu naveli u vezi s činjenicom da je tužitelj dostavio dokaz u spis da je investirao (kupoprodajni ugovor za nekretninu).

Visoki upravni sud zanemario je sve prigovore tužitelja, i svoju presudu sveo šturi i pogrešan stav kako slijedi cit.:

„Tužitelju valja ukazati na odredbe članka 6. stavaka 5. i 7. Zakona o porezu na dobit kojima je propisano da je reinvestirana dobit ostvarena dobit poreznog razdoblja kojom se u svrhe investiranja i razvoja povećava temeljni kapital sukladno posebnim propisima te da se pravo na smanjenje porezne osnovice poreza na dobit, u odnosu na reinvestiranu dobit neće primijeniti ako je razvodno da je povećanje temeljnog kapitala društva izvršeno s ciljem utaje poreza ili izbjegavanja plaćanja poreza. Dakle, iz same zakonske odredbe proizlazi pravo i dužnost poreznih tijela i suda utvrditi je li reinvestiranjem dobiti odnosno povećanjem

temelnog kapitala ostvarenom dobiti poreznog razdoblja za koje je iskazao smanjenje porezne osnovice, ostvarena previđena svrha (investiranje i razvoj društva) odnosno je li povećanje temeljnog kapitala izvršeno s ciljem utaje ili izbjegavanja plaćanja poreza.“

Tužitelj je kroz upravni postupak i upravni spor uporno ponavljao jedno te iste navode, očekujući da će se barem Visoki upravni sud očitovati o tim navodima. Umjesto toga, dobio je odgovor koji nema nikakve veze s materijalnim pravom koje se ima primijeniti, kao niti s činjeničnim stanjem koje je u postupcima trebalo biti utvrđeno.

Naime, Visoki upravni sud, kako je naprijed citirano, pozvao se u svom obrazloženju na odredbu čl. 6. st. 5. i 7. Zakona o porezu na dobit, na način da je istu potpuno pogrešno primijenio, u isto vrijeme zanemarujući osnovne odredbe zakona.

Sud tako smatra da se porezna olakšica ne može naknadno priznati jer je porezno tijelo imalo dužnost utvrditi je li povećanje temeljnog kapitala izvršeno s ciljem utaje ili izbjegavanja plaćanja poreza. Sud je sasvim zanemario činjenicu da porezno tijelo nikad nije utvrdilo da bi tužitelj povećao temeljni kapital s ciljem utaje ili izbjegavanja plaćanja poreza. Dapače!

Sud je potpuno zanemario da povećanjem temeljnog kapitala nije moguće utajiti porez. Sud je potpuno zanemario da je cjelokupna dobit trgovačkog društva ostala je zadržana u trgovačkom društvu, budući da nije isplaćena, nego je za istu povećan temeljni kapital, a morao bi znati, ako to već ne znaju ili zanemaruju porezno tijelo i Upravni sud u Osijeku, da nije moguće ostvariti dobit za iznos za koji je povećan temeljni kapital jer temeljni kapital predstavlja pasivu u bilanci, a temeljni kapital se povećao upravo za prethodno utvrđeni iznos dobiti. Dakle, sve dok se temeljni kapital ne smanji, dobiti nema. Tužitelj je dostavio u sudski spis dokaze upravo o tome da je naknadno djelomično smanjio temeljni kapital i platio porez na dobit, no i ti se dokazi nisu razmatrali. Nije, dakle, niti moguće izbjegavati plaćanje poreza povećanjem temeljnog kapitala na način kako to smatraju sudovi!

IV. Valja istaknuti kako su porezna tijela i Upravni sud u Osijeku za svoje odluke ponudili drugačija obrazloženja i sasvim druge razloge u odnosu na Viski upravni sud, no ni o toj se činjenici Visoki upravni sud nije očitovao.

Primjerice, porezan tijela nisu priznala poreznu olakšicu jer su smatrali da tužitelj nije trajno i samostalno obavljao gospodarsku djelatnost, a da je to bio uvjet primjene predmetne porezne olakšice. Za takovu tvrdnju prvostupanjsko tijelo, a niti tuženik, nisu ponudili odgovarajuće materijalnopravne odredbe, što nije iznenađenje, jer je Zakona o porezu na dobit (N.N. 22/2012), kao što je naprijed iznijeto, sasvim jasan, i ne sadrži ni spomena o trajnom i samostalnom obavljanju gospodarske djelatnosti.

Porezna tijela nisu smatrala da je tužitelj utajio porez ili izbjegavao plaćati porez, što također nije iznenađenje, jer su upravo porezna tijela to trebala i utvrditi (a potom pokrenuti prekršajni ili kazneni postupak), no nisu.

Dakle, u istom predmetu porezna tijela, Upravni sud, i Visoki upravni sud, svoje odluke obrazlažu sasvim drugačijim razlozima. Tužitelj smatra da je zadatak Upravnog suda da utvrdi zakonitost upravnog akta, koji može biti zakonit samo u slučaju da za odluku koja je predmet tog upravnog akta postoje zakoniti i valjani razlozi. Tužitelj smatra da sudovi ne mogu otklanjati nezakonitost upravnih akata na način da im nalaze drugačija obrazloženja. Drugim

riječima, ovaj postupak mogao bi se sažeti ovako: važno je da se tužitelj nametne obveza plaćanja poreza, a razloge ćemo smisliti kasnije.

Tužitelj smatra da mu je u provedenom upravom postupku i upravnom sporu grubo povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavak 1. Ustava, s obzirom da je sudjelovao u postupcima u kojima se dokazi koje je priložio i navodi koje je isticao uopće nisu razmatrali (kupoprodajni ugovor), odnosno preciznije, tužitelj smatra da su iznijeti razlozi u suprotnosti sa načelom zdravog razuma i pravnom logikom (odluka Ustavnog suda U-III-5184/2013). Drugačije se, naime, niti ne može opisati uporno ignoriranje relevantne materijalnopravne odredbe (Zakona o porezu na dobit), odnosno potpuno pogrešna primjena nekih odredbi istog zakona.

Naime, tužitelj smatra da je pretpostavka ostvarenja prava na pravično suđenje da se provede zakonit sudski postupak, zatim da se strankama omogući pravo na žalbu, ali i da se prilikom odlučivanja o žalbi sud izjasni o svim prigovorima stranaka, na način da, ako ih ne prihvaća, ili ih smatra nevažnima, jasno napiše i iz kojih razloga to smatra. Ovakvim postupanjem sudova ne može se ostvariti pravo na pravično suđenje, jer sud za svoje stavove ne nudi nikakve argumente, nego uopćene fraze.

Da bi se ostvarilo pravo na pravično suđenje sud svoje odluke mora donijeti u skladu sa relevantnim propisima, primjenjujući opća pravila logike, međutim, u slučajevima kao ovom, u kojemu sud potpuno pogrešno iznese žalbene razloge, koji u žalbenom postupku predstavljaju gornju premisu, a na veći dio istih se niti ne osvrne, tada ni zaključak u vidu izreke presude ne može biti ispravan. Smisao žalbenog postupka upravo je u tome da žalitelj iznese svoje prigovore, a sud o istima odluči, što se u ovom, kao i u brojnim drugim slučajevima, nije dogodilo. Ignoriranje žalbenih prigovora u direktnoj je suprotnosti s pravom na pravično suđenje.

V. Tužitelj smatra da je pobijanom odlukom povrijeđeno i pravo vlasništva zajamčeno člankom 48. stavak 1. Ustava. Naime, tužitelju se nametnula obveza za koju ne postoji pravna osnova u pozitivnim zakonskim propisima, a kojom obvezom se na naprijed opisan način stvara velika pravna nesigurnost.

Naime, tužitelj je koristio poreznu olakšicu na način kako je to predvidio važeći Zakon o porezu na dobit.

Da je tada važeći Zakon o porezu na dobit propisivao neke dodatne uvjete za korištenje porezne olakšice, primjerice, da je nužno zadržati ili povećati broj radnika, ili da je nužno zadržati opseg poslovanja, ili da je nužno potrošiti određeni iznos u određenom roku na nekakvu investiciju, ili da je Porezna uprava ovlaštena promatrati nakon 3 godine tko je, kako, i na koji način investirao, tužitelj zasigurno ne bi koristio predmetnu poreznu olakšicu.

No, budući da je Zakon o porezu na dobit bio sasvim jasan, tužitelj je poreznu olakšicu koristio u skladu s zakonom.

Međutim, tri godine poslije, porezna olakšica mu se ne priznaje, iz razloga koji nemaju veze s zakonom, te mu se nameće obveza plaćanja poreza, odnosno umanjuje mu se imovina, a u isto vrijeme remeti redovno poslovanje i poslovni planovi. Radi se o povredi prava vlasništva.

VI. Slijedom svega iznijetog, podnositelj predlaže da Ustavni sud Republike Hrvatske donese slijedeću

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukidaju se:

- Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske br. Usž-4538/20-2 od 28. siječnja 2021. godine,
- Presuda Upravnog suda u Osijeku 5 Usl-1/2020-8 od 17. rujna 2020. godine

- Rješenje RH, Ministarstva Financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, br.: Klasa: UP/II-471-02/17-01/289, Ur. broj: 513-04-19-2, od 22. listopada 2019. godine,

- Rješenje RH, Ministarstva Financija – Porezne uprave, Područnog ureda Osijek, br.: Klasa: UP/I-471-02/17-01/116 Urbroj: 513-07-27/17-01 od 4. svibnja 2017. godine.

U Osijeku 27. travnja 2021.

Za tužitelja p.p.

Prilozi:

1 x punomoć

1 x izvornik, 1 x preslika presude Visokog upravnog suda RH br. Usž-4538/20-2 od 28. siječnja 2021. godine

2 x preslika presude br. 5 Usl-1/2020-8 od 17. rujna 2020. godine,

2 x preslika rješenja RH Ministarstva Financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, br.: Klasa: UP/II-471-02/17-01/289, Ur. broj: 513-04-19-2, od 22. listopada 2019. godine

2 x preslika rješenja RH Ministarstva Financija – Porezne uprave, Područnog ureda Osijek, br.: Klasa: UP/I-471-02/17-01/116 Urbroj: 513-07-27/17-01 od 4. svibnja 2017. godine,

2 x tužba Upravnom sudu u Osijeku od 02.01.2020.

2 x žalba na presudu Upravnog suda u Osijeku od 21.10.2020.